

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Adolescenti frequentius Mors cogitanda quam Seni.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

DOMINICA XV. POST PENTECOSTEN.

DE ADOLESCENTE, FILIO VIDUÆ, SUSCITATO IN CIVITATE NAIM.

*Cum appropinquaret porta Civitatis, ecce defunctus efferebatur filius
unicus matris sue. Luc. 7.*

VERITAS PRACTICA.

Qui non est semper paratus mori, vix unquam paratus est.

RATIO. Et declaratio hujus Veritatis, atque aliarum qua spectant mortem, habetur infra in hac parte, hebdomada ulttima.

ALIA VERITAS PRACTICA.

Adolescenti frequentius Mors cogitanda quam Seni.

RATIO EST. Quia cum sint rationes quadam cogitanda mortis, illi frequentius mors est cogitanda, cui magis haec competunt rationes.

Sed adolescenti magis quam seni haec competunt rationes cogitanda mortis. Ergo adolescenti frequentius mors cogitanda quam seni. Quod vix sibi persuadent Adolescentes.

DEFUNCTUS hic filius Viduæ qui efferebatur, cum esset adolescens, ut patet ex nomine quo Dominus eum suscitaturus compellavit, iuculentum huic ætati datur exemplar suæ spectandæ fragilitatis, suæ ordinandæ vitæ, suæ cogitandæ

Magis in parte quarta.

æ mortis, suæ procurandæ salutis. Omni quidem ætati dictum est: *Memorare novissimam.* Sed cum sint quædam hujus frequentandæ memoriæ rationes, illi præcipue dictum esse, credendum est, cui magis hæc competunt rationes. At certe cogitanti attentius, nulli magis videntur competere quam Adolescentibus, unde quantum illis incumbat crebram hanc & frequentem usurpare memoriam, facillimum erit concludere.

Totus itaque differendi ordo, atque ipse totus Discursus in eo vertitur, ut propositis rationibus cogitandæ mortis, quam potius Adolescenti conveniant, exponatur. Cum sint autem multæ rationes quæ proponi possint, tres potissimum seliguntur, quæ cum sint etiam satis perspicuæ, satis eas fuerit vel breviter indicare.

PRIMA est, ut vitæ præsentis æstimatio minuatur, & amor temperetur. Certum est quod sicut nimis hæc præsens vitæ ducitur, & nimis inde homo abducitur à recto vivendi tramite, sic si mortis frequentior haberetur memoria, cessaret illud omne quod in vitæ colenda est nimium, & majus bene vivendi studium quam vivendi sentiretur. *Qua est vitæ vestra?* inquit sanctus Jacobus: *Vapor est ad modicum parens, & deinceps exterminabitur: quasi diceret, quid est illud quod tanti facitis? si frequentius cogitaretis quid sit, non ita duceretis.*

At quinam ex omni ætate plures ducunt vitam, aut ne plures ducant, quinam mortis memoria

A

ria

sia magis contineri possunt? Non sane pueri qui nec vitæ nec mortis cogitandæ capaces sunt, neque item senes qui tot vitæ fallacis cruditi, sapiunt, vel serius damno suo, vel bene actæ vitæ fructu tranquillè potiuntur: Adolescentes verdò qui media florent ætatè, sicut spectoti vivunt, ita quod vivunt plurimi faciunt & vehementer appetunt, nam spes tantum bonorum est, unde si spem illis præcidas longioris vitæ, simul abscindes quidquid inhaeret cordi tenacius, & illi se tantò magis temperabunt in amando, quando quod amant, minus sperabunt. Quid est autem aptius ad illam vitæ spem excidendam, quàm frequens mortis memoria, quæ dum animo repræsentat quod futurum est, sic animum à præsentibus avocat, ut non tam vitæ, quàm mortis statum induat? Hoc est quod Sapiens Ecclesiastes, ironicè juvenem ipsum alloquens, seno tamen & graviter admonebat: *Latare juvenis in adolescentia tua, & in bonis cor tuum in diebus juventutis tuae, & ambula in visu cordis tui, & in intuitu oculorum tuorum: Et scito quod pro omnibus hiis adducet te Deus in iudicium.* Quasi diceret, nolo, adolescens, aliter avocare te à tuis cupiditatibus quàm recordatione mortis & iudicij: Certò enim mihi constat, quod si cogitaveris te moriturum & iudicandum, facilè te continebis, & contemnes quod nimis aestimas. Unde sic pergit Sapiens: *Aufer iram à cordis tuo, & amore malitiam à carne tua.* Adolescentia enim & voluptas vana sunt. Memento Creatoris tui in diebus juventutis tuae, antequam venias tempus afflictionis, & appropinquent anni à quibus discas, non mihi placent. Id id, si quando velis mundum contemnere, & illo mundi contemptu placere Deo, hic tempus illud expectes quo per ætatem senescentem mundus ipse arefcit & displicet, nihil enim adeo magnum est & laudabile sic arefcit mundum despiciere: Sed cum in ipso juventutis æstu magis fervet amor rerum præsentium, tunc æstum mitiga, tunc ferventem compone animum, tunc quidquid avidius retines, projice; & dignum Creatori tuo munus offeres.

SECUNDA ratio cogitandæ mortis est, cum ex ipso rerum humanarum affectu periculum peccandi est, & illecebra cupiditatis explendæ, Nam si se saltem contineret animus citra omnem culpam in illa mundi qua trahitur voluptate, sibi quidem honorem suum detraheret: sic se

abjiciendo ad hæc ceteriora & infima: Sed tamen minor esset querela, ut ait Sapiens: at cum se inde in offensam Divini Numinis, & animæ suæ perniciem projicit, tunc certè coercendus & revocandus est: Tunc certè novissima memoret, ut non peccet, nihil enim potentius ad comprimendam libidinem, & avocandum peccatum, quàm ista novissimorum memoria. Quod in ipsis mundi exordiis Deus satis aperte indicavit, cum Adamum hæc una ratione deterruit à violando præcepto: *In quocumque die comideris, mors morieris.* Neque prius Tentator persuaserit fructum vetitum comedendum, nisi postquam intentatum illam mortis metum his excussit verbis: *Nequaquam morte moriemini.* Tanta vis est cogitæ mortis, ut dum aderit, peccatum absit, & dum aberit, peccatum adsit. *Et in æternum non peccabis.* Qua de sententia fufius in 2. parte, In die Cinerum.

Jam verdò licet omnis ætas ad peccandum sit proclivis, quis tamen dubitet proclivitatem illam longè esse periculosiorem in adolescentiâ: Quæ, ut sanctus Hieronymus, multa corporum bella sustinet, & inter incerta vitiorum, & carnis insillationes quasi ignis in ligno viridibus suffocatur. Quod paulo fufius profectur sanctus Augustinus: *Si ergo, inquit, pueri- lu & senilis ætas non est à tentationibus libera, Temp. quarum altera, id est puerilis, nondum bene ingreditur, altera jam egreditur istam vitam, & altera paulò antè non erat, aliter paulò post non erit: quid sentiendum est de flagrantia juveni- le ætate, quæ utriusque in medio constituta, & ab infirmitate puerili jam recessit, & nondum ad sorporem senectutis accessit? Hæc pluribus atque majoribus tentationum tempestatibus quatitur: hæc fluctuum crebriorè impetu sæculi inundanti operitur. Præsumit viribus, forma, dignitate jactatur, pompa rerum temporalium præfulgere aut exoptat, aut gaudet. Nonne huic ergo præcipue insonandum quod Triumphantibus olim ne se nimis efficerent, suggereretur, Memento te mortalem esse. Sic enim ut ait sanctus Ambrosius, Adolescentes magis metu quam ratione revocantur à vitio.*

TERTIA denique ratio memorandæ crebri mortis est, ne ad eam imparati accedamus, nihil enim in morte magis timendum est quam imparatus animus, & nulli minus instructi sunt

Eccl. 11.

Abin.

Sap. 13.

Gen. 2.

Ibid. 3.

Eccl. 7.

Ad Rom.

Ep. 2.

Ser. 246. de

Temp.

L. de Joseph.

20.

Et parati quam adolescentes qui se, naturali stan-
 te rerum statu, remotiores vident ab interitibus.
 Et nisi virtute ac industria consequantur quod
 natura refugit & abhorret, vix unquam tuto &
 securè diem suum extremum agent. Quomo-
 dum in proverbii sic adolescentem Sapiens ad-
 monebat: *Ne des alieni honorem tuum, & an-
 nos tuos crudeli, ne forè implerentur exiranei vi-
 vibus tuis. & labores tui sint in domo aliena, &
 gemas in novissimâ, quando consumpseris carnes
 tuas, & corpus tuum, & dicas, Cur detestatus
 sum disciplinam, & increpationibus non acquie-
 vit cor meum, nec audivi vocem docentium me,
 & magistrum non inclinavi aurem meam? Et non-
 nullis interjectis, ipse morietur quia non habuit
 disciplinam, & in multitudine stultitia sue deci-
 piatur. Quasi diceret, si obundæ mortis disci-
 plinam accepisset, sic mortuus esset quasi non
 mortuus, quia mortis amaritudinem & alia
 damna non sensisset: Nunc verò qui nec vitæ
 nec mortis disciplinam se instrui voluit, quasi
 nondum tempus, sic sibi stultè palpat de lon-
 giori vita, & hac deceptus stultitia, quo non
 putat tempore, quo nescit loco, & modo, mi-
 serè morietur. O timendam adolescenti mor-
 tem, quam ne timeret cogitare noluit, ne sibi
 videretur mori, dum viveret! Sic enim dum
 sibi vivere videbitur, morte improvisa rapietur
 & ex illis erit qui querent mortem & non inven-
 nient eam, & desiderabunt mori, & mors fugiet
 ab eis, quia mortem ipsi à se fugarunt dum vive-
 rent. Veniat mors super illos: & descendant in in-
 fernum viventes. Mente scilicet dum hic vivunt,
 ne morientes illuc descendant.*

*Quam cum vidisset Dominus, mise-
 ricordia motus super eam, di-
 xit illi: Noli flere.*

VERITAS PRACTICA.

Qui nimis suos de flet & diligit, non satis diligit.

*Ratio declarata est in secunda parte, feria tertia
 majoris hebdomada, ubi quæ de nimia dele-
 ctione inter vivos dicuntur, huc aptè referri
 possunt.*

Noli flere.

ALIA VERITAS PRACTICA.

Non certius in spem itur, quam contra spem.

*RATIO hujus etiam Veritatis exponitur in 3.
 parte, Feria tertia hebdomada septima post
 octavam Pentecostes, ubi hoc idem Evange-
 lium occurrit considerandum, & de spe reti-
 nenda in deploratis rebus agitur.*

Adolescens, tibi dico, surge.

VERITAS PRACTICA.

Quam Christo debet anima subjectionem, de-
 bet ita in corpore reddere, ac
 extra corpus.

*Declaratur hæc Veritas in 3. parte, Feria sexta
 hebdomada nona.*

Et resedit qui erat mortuus.

VERITAS PRACTICA.

Sicut à peccato, sic à peccati reliquiis re-
 surgendum.

*RATIO EST, Quia sic est à peccato resurgen-
 dum, ut quantum quidem possis cum Gratia,
 tantum coneris, ne recidas.*

*Sed nisi à peccati reliquiis sicut à peccato resurgas:
 non tantum conaberis, quantum potes cum
 Gratia, ne recidas.*

*Ergo sicut à peccato, sic à peccati reliquiis resur-
 gendum. Quod quia nondum tractatum est,
 paulò est attentius expendendum,*

I. P U N C T U M.

QUOD dicitur resedisse in loculo Ado-
 lescens, revocatus à morte ad vitam,
 neque inde exivisse nisi postquã edu-
 ctus fuit à Christo Domino qui eum Ma-
 tri reddidit, figura quædã est & imago Peccato-
 ris, à peccato quidẽ resurgentis, sed tamẽ in pec-
 catis reliquiis velut in loculo residentis: à quibus
 nisi se sinat retrahi, vix dicetur resurrexisse, aut
 quantocyus recidet. Quod eum sit frequentissimè

A s & per-

& pernicioſiſſimum, certè omni modo cavendum eſt, ac proinde diligenter ponderanda Veritas. Quod ſicut ab ipſo peccato, ſic à peccati reliquiis planè reſurgendum.

Jer. 4.

Sic enim reſurgendum eſt à peccato, ut quantum quidem poſſis cum Divina Gratia, tantum coneris ne recidas. Si reverteris Iſrael, ait Dominus, ad me convertere: ſi ab ſtuleris offendicula tua à facie mea, non commoveberis. Quasi diceret, ſic ſerò redeundum, ſicut ego intellego tibi eſſe redeundum, ut eò priuſ non revertaris unde converteris, ac propterea ſimul atque convertereris, aufer id omne quod te in lapſum poſſet inducere. Hoc eſt alioquin quod vehementius queritur & exprobrat ſuis, per alium Prophe-

Oſee 6.

tam: Quid faciam tibi Ephraim? Quid faciam tibi Iuda, diſſericordia veſtra quaſi nubes matutina, & quaſi roſa mane pertranſiens. Id eſt, miſericordia qua voſo in voſ uti, voſ à peccatis veſtris revocando, tam parum diuturna eſt quam roſe ille matutinus qui ſtatim exſiccatur, quia voſ ſtatim in peccata reciditis; Unde & Chriſtus Dominus ſanato Paralytico: Ecce ſanus factus es, jam noli peccare, ne decerim tibi aliquid contingat. **SOSPITANTIS** Domini Verba ſunt, inquit ſanctus Cyprianus, & docentis, curatio, ac pariter monentis dat vitandi morem, dat innocentiſſimam legem, poſtquam contulit ſanitatē, nec habentis liberis & ſolutis vagari poſtmodum fatentur, ſed ipſiſ poſitis qui ut ſanatus fuerat mancipato gravius comminatur, quod ſi ſcilicet minor culpa deliquiſſe ante, cum nec dum noſſes diſciplinam Dei. Sanctus item Bernardus: Si dixerit mihi IESVS, dimitte tibi peccata tua, niſi ego peccare deſero, quid proderit? Exui tunicam meam, ſi reinduero eam quantum profici? Si rursus pedes meos quos laſeram, inquinaſ vero, numquid aliquid laſiſſe valebit? Sic paſſim Scripturæ omnes, Sanctique ad unum Patres quod Petrus Bleſenſis de hoc agens argumento, paucis ita reſert: Propoſitum poenitentis, perfeverantia comitetur. Quid enim omnia prædica proderunt poenitenti, ſi ad vomitum revertatur? Verbum Sapientis eſt, Vnus adificans, & unus deſtruit. ns quid eſt niſi labor? Ita & qui baptiſatur à mortuo, & iterum tangit mortuum, quid profuit ei lavatio? Verbum auſuſſim eſt: Inanis eſt poenitentia quam ſi quens culpa conquinat. Vultus iteratum ſanatur tardius: ſic luxus & peccans, veniam non meretur: nihil profunt lamenta, ſi replicantur peccata. Gregorius: qui admiſſa plangunt nec tamen deſerunt, ſe inaniter mundant,

Joan. 8.

nequiter inquinant: Idcirco ſe lachrymâ lavant ut mundi ad ſordē redeant.

L. de diſcipl. & habitu Virg.

Serm. 3. in Cant.

De Confell. Sacram. Eccleſi. 34. Ibid. 30.

3. P. Paſſ. adm. 31.

Denique non aliter deſinitur Contritio quam dolor animi ac deſeratio de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cætero. Neque aliter Contritio valere dicitur niſi voluntatem peccandi excluſas. Expreſſa ſunt Tridentini verba, quæ Tu quidem non negas vera, ſed an verè te illis conformes quando Confellionem inſtituiſ, tu ipſe tecum recogita, & plange quàm crebri ſint lapſus tui. Quàm vilis facta es nimis, iterans vias tuas! CANIS reverſus ad ſuum vomitum: & ſus lota in volutabro ſuis, Confundere, humiliare, & pete lumen ut agnoſcas unde ſint tui lapſus.

Seſſ. 14. c. 4.

Jer. 2. Pr. 26. 2. Pet. 3.

II. PUNCTUM.

SED niſi à peccati reliquiis ſicut à peccato reſurgas, non tantum conaberis quantum poteſ cum Gratia, ne recidas.

Ecce hinc unde lapſus, unde recidiva, & maiorum ſeges omnium. Et verò hic procedendum ordinatè. Primò de peccati reliquiis expreſſus eſt articulus Divi Thomæ, qui ait eas eſſe diſpoſitiones quaſdam remanentes in anima poſt remiſſionem culpæ mortalis, quæ quidem diſpoſitiones quia cauſatæ ſunt ex præcedentibus peccatis actibus, tamò gravioreſ aut leviores ſunt, quando peccati actus fuerunt vel crebrioreſ vel vehementiores, ex parte converſionis inordinatæ ad objectum peccati. Tam rari aut tam parum acres potuerunt eſſe aliquando in quibuſdam peccatoribus peccati actus, ut vix ullas tales diſpoſitiones & reliquias reliquerint, quando præcipuè non peccarunt ex libidine ſeu depravata Concupiſcentia. Tanta etiam eſſe potuit cuiuſpiam peccatoris Converſio, ut cum remiſſa culpa ſimul & poenæ omnes & reliquæ ſublata fuerint; ſed ſi ordinatum ſpectemus peccandi & reſurgendi à peccato ſtatim, ſicut pene omnes non aliter peccant quàm ex inordinato ad creaturas affectu, ita nec aliter reſurgunt, quàm cum illis diſpoſitionibus & reliquiis remanentibus ex tali pravo affectu: non quod affectus peccati remaneat in converſo peccatore, non enim converſus eſſet, ſi affectus peccati reſideret; ſed affectu etiam depoſito, remanent debilitatæ potentia naturalis quæ ſunt diſpoſitiones ad lapſum, niſi diligenter caveatur.

3. p. q. 86. a. 5.

Atque hinc quod dem de conſiderandū venit, patet evidentiffimè quod niſi reſurgas ab his reliquiis, non id efficis, non id conaris quod debes cum Gratia, ne recida: man ukiò retines recidendi

causam. Aliud est enim eas habere naturaliter & aliud voluntarie. Nam licet remaneant naturaliter seu ex naturali causa quam vidimus esse præteritum peccati actum, non tamen ita præcisè nocent si contra obnitatur firma & constans voluntas: sed si desit hæc voluntas, & nisi diligenter vigiles ad roborandam cum gratia mentē & vires, tunc voluntariæ dicuntur illæ reliquiæ, saltem indirectè & negativè quatenus non vis & non efficis quod ex tua parte requiritur ad illas vel paulatim auferendas vel generosè continendas, ne te inducant in lapsum. *Auferes malum de medio tui.* Nihil crebrius in Scripturis, & in uno duntaxat Deuteronomio sexies iteratur: *Ubi non peccatum modò de peccati causæ, radices, & fontem damnantur.* Unde & Sapiens: *Convertens ad Dominum, & relinque peccata tua: peccare ante facit Dominum, & minus offendicula.* Id est, causas peccati quæ sunt velut lapides offendiculis.

Adde quod, cum resurgentem à peccato, expulsi acrius invadant hostes, ut est in parabola de immundo spiritu qui sepe in alios nequiores assumit ut revertatur in domum suam, tunc profectò nisi poenitens reliquiis illis exuendis vacet, & se opportuna instruat armatura, anas adversario subministrabit quibus impetatur, elidatur, & in casum ruat: *Si athleta es, inquit S. Chrylologus, nudum in certamine descendere oportet? Si miles, armatum ad pugnam consistere non esse est.* Et post pauca: *propterea & nudum esse oportet, ut nullam Diabolo nobiscum luciantis anas præbeamus.* Et undiq; armari, ut nusquam lethalem plagam accipiamus.

Sic deniq; conspirandum cum gratia quæ sæpe quidem, si acquiesceres, simul ac culpam tollit, auferret etiam quidquid residuum esse potest, ac verò semper in id tendit & laborat ut saltem velis & possis pedetentim te his omnino exuere. Et *resurgam super eos dicit Dominus, & perdam Babilonia nomen, & reliquias, & germen, & progeniem dicit Dominus.* Tu quid dices nisi simul collabores & connitaris? Nonne saltem agnosces te quantum debes non præstare, nec conari, ne recidas?

III. PUNCTUM.

SICUT igitur à peccato, sic à peccati reliquiis resurgendum; Cum sit ita resurgendum ut quantum in te est, nos recedere, & quantum potes cum Gratia, planè coneris ne recidas: Non id autem planè conari dicere, nisi simul resurgetes ab his reliquiis quæ te disponunt ad lapsum. Eo enim se conatus debet provehere ut vel eas om-

nino exuas, vel donec exuantur sic teipsū in divina potentia roboret & confortet, ne unquam obdormias, & dicas inimicus tuus: *prævalui adversus eum.* Hinc fortasse bis dictum, *Surge qui dormis & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus.* Primò quidem à peccati culpa surgitur, deinde à peccati consequentibus poenis, vel ut à mortuis; quia sic integra restauratur vita, quia vix alioquin vives nisi exurgas, cum pene statim sis moriturus propter illam disponentem peccati causam quæ remanet in anima, nisi deponatur. *Ponam offendiculum coram eo, & ipse morietur, in peccato suo morietur.* Tunc verò sic exurgentem à mortuis Christus illuminat, id est, novis in dies illustrat & accendit luminibus, ut à purgante via procedens in eam quæ illuminati va dicitur, ad Bellam unionem admittatur, quæ est osculū otis à sponsa desideratum, si tamen prius pedes & manus fuerit osculata, ut præclare S. Bernardus & apud ad rem nostram: *Qui deus voluntariè poenitendi, opus est, inquit, ut addat & continentiam virtutem, ne iterum poenitenda, faciãq; novissimam mea peccata prioribus.* *Va enim mihi etiam poenitenti, si faciã subtraxeris manum sine quo nihil possum facere: nihil inquam quia nec poenitare nec continere. Audio proinde quod consilii Sapiens: Verbi, inquit, in oratione ne iteres. Parvo & quod iudex intendit arbori non faciã fructum boni.* Fator pro huiusmodi non sum omnino contentus priori gratia qua iam malorum sum poenitens, nisi & secundò accepero; ut videlicet dignos faciã poenitentia fructus, & deinceps nõ revertar ad vomitum. Hoc ergo restat mihi petendū & accipiendū quam præsumā aliorum & sacratiora contingere.

Est post pauca: *Heri de luto tractus, hodie vultus gloria præsentari, per manum tibi transiit sicut illa prius te tergat, illa te erigat. Quomodo erigat? Dando unde presumas. Quid istud? Decor continentia, & veripoenitentia fructus quæ sunt opera pietatis. Hæc te de stercore erigant, in spem audendi potiora. Et nonnullis interjectis: hæc via, hic ordo. Primo ad pedes prociidimus, & ploramus coram Domino quæ fecit nos, ea quæ fecimus nos: Secundo manum quantum sublevantur & roborantur genua dissoluta. Quid manum quantum quæ resistentem in loculo jam suscitatum educat, & pristina reddat libertati. Quod non sit plenius, quam vel sanando illam debilitatē peccati superstitem vel dando nobis continentiam qua retineamus illos motus propendentes in peccatum, & multis virtutum frequentatis actibus, oppositorum tandem habitus virtutum exuamus.*

O quam facilius peccatū admittitur quam dimittitur.